

Tax Collection in the Tax Area of Luang Prabang Province

Bounthanom Lathtanaphoubai¹, Khantavan Phomlasaboud², Oulavieng Somsacksaisompheng³

Organizational Resources Management Program, Academic Management Office,
Souphanouvong University, Lao PDR

Abstract

This research aims to study the tax collection in Luang Prabang Province over the last 5 years, from 2020 to 2024. The research collected the secondary data from the summary of the status of activities and implementation of tax collection in Luang Prabang Province, obtained from Luang Prabang Customs, International Airport Customs, 30 local customs checkpoints, and the Lao-China Railway Station Office. The data was divided into categories of goods for each type of tax collection. The data was obtained on annual revenues by comparing the tax collection of each region to compare the plan and actual implementation, including explaining the causes and reasons. The study found that:

- The determination of tax collection each year was based on the potential and growth conditions of the domestic economy, including the global economic situation and, most importantly, the economic situation of that region, including the policies of the government to stimulate the economy.

- The tax collection plan in 2020 was 14,769,070,000 kip, but can be implemented at 18,589,982,500 kip (125.87%); in 2021, it was 10,000,000,000 kip, but can be implemented at 8,030,872,300 kip (89.23%); in 2022, it was 10,000,000,000 kip, but can be implemented at 17,429,114,750 kip (172.49%); in 2023, it was 21,000,000,000 kip, but can be implemented at 61,805,557,500 kip (294.31%); and in 2024, it was 31,000,000,000 Kip, but can be implemented at 35,689,955,522.70 kip (113.66%). It can be seen that in 2023, the revenue collection exceeded the set plan, which was as high as 294.31%. In 2023, the highest tax collection was achieved, which was achieved from tax collection from 3 main sources: 1) vehicle fines, 2) vehicle fees, and 3) construction equipment taxes. Only in 2021, taxes could not be collected according to the rapid tax collection plan.

Keywords : Customs, tax collection, revenue from tax collection, local taxes in Luang Prabang province

*Correspondence: Bounthanom

Lathtanaphoubai, Luang Prabang

Customs, Tel: +856 20 99990889, E-

mail:

Bounthanomlathtanaphoubai@yahoo.com

Article Info:

Submitted: November 20, 2025

Revised: December 10, 2025

Accepted: December 18, 2025

1. ພາກສະໜີ

ພາສີປະຈຳແຂວງຫຼວງພະບາງ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງໜຶ່ງ ຂອງຂະແໜງພາສີ ເຊິ່ງມີທີ່ຕັ້ງຢູ່ບ້ານພະບາດໃຕ້ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແຂວງວຽງພະບາງ, ໃນເມື່ອກ່ອນແມ່ນເປັນຫ້ອງການພາສີແຂວງ ມາຮອດວັນທີ 14 ກັນຍາ ປີ 2009 ແມ່ນໄດ້ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ສ້າງຕັ້ງເປັນພາສີເຂດ II ເຊິ່ງ ມີ 04 ແຂວງຂຶ້ນກັບຄື: ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ; ມາຮອດປີ 2015-2017 ໄດ້ປັບມາເປັນກອງກວດກາພາສີແຂວງ; ແຕ່ ປີ 2017-2020 ໄດ້ປັບປຸງມາເປັນກອງຄຸ້ມຄອງພາສີ III ປະກອບມີ 02 ແຂວງຄື: ໄຊຍະບູລີ ແລະ ແຂວງຫຼວງພະບາງ; ມາຮອດວັນທີ 1 ຕຸລາ 2020 ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງເປັນພາສີປະຈຳແຂວງຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍພາສີ ສະບັບເລກທີ 81/ສພຊ, ລົງວັນທີ 29 ມິຖຸນາ 2020

(ສະພາແຫ່ງຊາດ, 2020). ພາສີປະຈຳແຂວງມີອັກສອນຫຍໍ້ວ່າ: (ພສຂ-ຫຼບ). ເຊິ່ງເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ ພະແນກການເງິນແຂວງ ແລະ ກົມພາສີ ການຈັດເກັບລາຍຮັບພາສີ ແລະ ພັນທະອື່ນໆ ໃຫ້ໄດ້ຕາມແຜນການ ຫຼື ແຜນການເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວິຊາສະເພາະແມ່ນການສະກັດກັ້ນການຄ້າ-ຂາຍເຖືອນການກວດກາຄົນເຂົ້າ-ອອກ, ກວດກາສິນຄ້າເຄື່ອງຂອງພາຍໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ.

ພາສີແມ່ນພັນທະເປັນເງິນທີ່ມອບໃຫ້ລັດ ໂດຍບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງດຳເນີນການສິ່ງອອກ-ນຳເຂົ້າສິນຄ້າ, ການຜ່ານແດນ, ການເຄື່ອນຍ້າຍສິນຄ້າເຄື່ອງຂອງ ຜ່ານດ່ານຊາຍແດນຕາມອັດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປຶ້ມສາລະບານສິນຄ້າ ແລະ ອັດຕາພາສີ ແລະ ກົດໝາຍ, ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງກົມພາສີ ແມ່ນອີງຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ການມອບໝາຍຂອງລັດຖະບານ ຕົ້ນແມ່ນ: 1) ການ

ຈັດເກັບລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ທັນເວລາ, 2) ການອ່ານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄ້າ ທີ່ຖືກກົດໝາຍ, 3) ການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງປະເທດຊາດ, 4) ການຮ່ວມມືກັບອົງກອນບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພຂອງສິ່ງຄົມຈາກການກໍ່ການຮ້າຍ, ຢາເສບຕິດ, ການຟອກເງິນ, ສິນຄ້າປອມແປງລິຂະສິດ ແລະ ອື່ນໆ. ການລັກລອບສິນຄ້າໜີພາສີ ໄດ້ມີການພົວພັນກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນສັງຄົມ, ພວກເຂົາໄດ້ມີຜົນໄຫວ, ມີປະສິບການຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ມີແລ່ນລຽມກົນອຸບາຍ ເພື່ອຫຼີບຫຼີກການຊອກຄູ່ ຫຼື ການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ, ພວກເຂົາມີກຳລັງແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວກະທຳຜິດ ເຊິ່ງໃນຫຼາຍກໍລະນີພວກເຂົາອາດໃຊ້ເງິນ, ຄ່າ ຫຼື ວັດຖຸມີຄ່າເພື່ອຊື້ຈ້າງຈອບອອຍເຈົ້າໜ້າທີ່ ໃຫ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການລັກລອບສິນຄ້າໜີພາສີຂອງພວກເຂົາ. ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພວກລັກລອບສິນຄ້າໜີພາສີແມ່ນເລິກແລບແນບນຽນ, ມີການໃຊ້ພາຫະນະທີ່ທັນສະໄໝ, ອຸປະກອນເຕັກນິກໃນການສື່ສານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ລົດ, ເຮືອທີ່ມີຄວາມໄວສູງ, ໄຟຟ້າ, ໄທລະສັບ ແລະ ອື່ນໆ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການເຄື່ອນໄຫວກະທຳຜິດນັບມື້ນັບມີຄວາມສະດວກວ່າໄວທັນການ, ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່, ພ້ອມນີ້ພວກເຂົາອາດສວຍໃຊ້ຊ່ອງຫວ່າງຂອງວຽກງານຄຸ້ມຄອງລັດ-ຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ ໂດຍແມ່ນກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ-ກົດລະບຽບຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບວຽກງານພາສີ-ອາກອນຂອງລັດ (ວິທູນ, 2010; ລິມກາງ, 2004). ໄລຍະຜ່ານມາການຈັດເກັບພາສີເຂົ້າລັດຖືວ່າເປັນວຽກງານທີ່ສຳຄັນໃນການເກັບລາຍຮັບເຂົ້າຄັງເງິນແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍໃນບັນດາຂະແໜງການຕ່າງໆ ກໍ່ຄືບັນດາຂະແໜງການໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວເປັນກ້າວໆ (Foreman & Mowles, 2002; Koontz, 2015).

ການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີແມ່ນໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນບົນຜືນຖານທາງດ້ານການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເປັນຕົວກຳນົດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນທ່າແຮງພາຍໃນປະເທດ, ທ່າແຮງຂອງແຕ່ລະແຂວງ, ການກຳນົດນະໂຍບາຍໃນດ້ານຕ່າງໆ, ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ, ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໂລກ ລວມທັງການລະບາດຂອງພະຍາດຕິດແປດທີ່ຮ້າຍແຮງ ເຊິ່ງໃນໄລຍະຜ່ານມາແມ່ນມີການລະບາດຂອງພະຍາດ Covid-19 ເຊິ່ງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດໃນທົ່ວໂລກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (Bounpathaph et al., 2024) ເຊິ່ງບາງກິດຈະການຕ້ອງໄດ້ປິດຕົວລົງ ລວມທັງຕ້ອງໄດ້ມີການປິດປະເທດ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນອັນຮ້າຍແຮງໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດຂອງປະເທດຖືກຮັບຜົນກະທົບ ເຊິ່ງທັງໝົດລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ເປັນຕົວກຳນົດໃນການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະເຂດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຂວງຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງໃນໄລຍະຜ່ານການກຳນົດການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍໄດ້ອີງຕາມຫຼາຍປັດໄຈທີ່ໄດ້ກ່າວ. ສະນັ້ນ, ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຈຶ່ງ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາການຈັດເກັບລາຍຮັບຈາກພາສີປະຈຳເຂດແຂວງຫຼວງພະບາງ ໃນໄລຍະ 5 ປີທີ່ຜ່ານມາ (2020-2024).

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ເຄື່ອງມືທີ່ໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ວິທີການສັງລວມຂໍ້ມູນມີສອງຈາກບົດສະຫຼຸບ ສະພາບການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການຈັດ

ຕັ້ງປະຕິບັດ ການຈັດເກັບພາສີປະຈຳແຂວງຫຼວງພະບາງ, ດ່ານພາສີສະໜາມບິນສາກົນ ແລະ ດ່ານພາສີທ້ອງຖິ່ນ 30 ນາຊອນ, ຫ້ອງການພາສີສະຖານີລົດໄຟ ໄລຍະ 5 ປີ (2020-2024).

2.2 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຮວບຮວມຂໍ້ມູນ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ສັງລວມການຈັດເກັບພາສີປະຈຳເຂດແຂວງຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກບົດລາຍງານການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ປີ 2020-2024 ຂອງພາສີປະຈຳແຂວງຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງໄດ້ແຍກລາຍຮັບເປັນພາສີປະຈຳແຂວງ ແລະ ດ່ານ ໃນນີ້ແມ່ນໄດ້ແຍກຕາມໝວດຂອງສິນຄ້າໃນການຈັດເກັບພາສີແຕ່ລະປະເພດ.

2.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາແມ່ນໄດ້ມີການແຍກລາຍຮັບໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍສົມທຽບການກຳນົດໃນການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະເຂດ ລວມທັງວິເຄາະເປັນເບີເຊັນໃນການຈັດເກັບທຽບກັບແຜນ ແລະ ການປະຕິບັດຕົວຈິງ ໂດຍນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ SPSS (IBM Corp, 2020) ລວມທັງອະທິບາຍສາຍເຫດ ແລະ ເຫດຜົນ (ບັນລຸຕາມແຜນ ຫຼື ຫຼຸດເປົ້າໝາຍ/ລົ້ນຄາດໝາຍ)

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ການຈັດເກັບພາສີແມ່ນໄດ້ແຍກລາຍຮັບເປັນ ພາສີປະຈຳແຂວງ ແລະ ດ່ານ (ກີບ) ໃນຊ່ວງປີ 2020-2024 ເຫັນວ່າ: ຖ້າທຽບກັບແຜນແລ້ວ ສາມາດຈັດເກັບພາສີ ໄດ້ເກີນແຜນ ເຊິ່ງທີ່ໄດ້ຈັດເກັບລາຍຮັບຈາກພາສີໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນ ປີ 2023 ສາມາດຈັດເກັບໂດຍສະເລ່ຍລວມ ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 294.31% ຮອງລົງມາແມ່ນ 2022 ສາມາດຈັດເກັບໂດຍສະເລ່ຍລວມ ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 174.29% ປີ 2020 ສາມາດຈັດເກັບໂດຍສະເລ່ຍລວມ ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 125.78% ແລະ ປີ 2024 ສາມາດຈັດເກັບໂດຍສະເລ່ຍລວມ ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 115.13 ສ່ວນປີທີ່ມີການຈັດເກັບພາສີບໍ່ໄດ້ຕາມແຜນ ທີ່ກຳນົດໄວ້ແມ່ນ ປີ 2021 ປະຕິບັດໄດ້ພຽງ 80.31% ຈາກການປະເມີນຈາກການແຍກລາຍຮັບຈາກການຈັດເກັບພາສີ ເປັນແຕ່ລະປະເພດສິນຄ້າໃນແຕ່ລະປີ ເຫັນວ່າ:

ໃນປີ 2020 ການຈັດເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້າເຄື່ອງກໍ່ສ້າງແມ່ນໄດ້ຫຼາຍເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້, ຮອງລົງມາແມ່ນການຈັດເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້ານ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ, ຖັດລົງມາແມ່ນການເກັບຄ່າທຳນຽມຈາກການນຳເຂົ້າຍານພາຫະນະທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການ ແລະ ການປັບໃໝອື່ນໆ.

ໃນປີ 2021 ເຫັນວ່າ: ເມື່ອມາເບິ່ງການຈັດເກັບພາສີຂອງສິນຄ້າແຕ່ລະປະເພດກໍ່ຍັງເຫັນວ່າບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາເຫດຫຼັກກໍ່ຄືປີ 2020 ເຊິ່ງຍັງເປັນຊ່ວງທີ່ພະຍາດ Covid 19 ຍັງມີການລະບາດຢູ່ ເຊິ່ງຍັງສົ່ງຜົນຕໍ່ເນື່ອງມາຮອດປີຕໍ່ໆກ່າວ.

ໃນປີ 2022 ເຫັນວ່າ: ເຊິ່ງໃນປີນີ້ແມ່ນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ແຕ່ກໍ່ຍັງເປັນຕົວເລກທີ່ບໍ່ສູງຫຼາຍ ເຊິ່ງການຈັດເກັບພາສີທີ່ໄດ້ຫຼາຍກວ່າແມ່ນມາຈາກການເກັບຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວ, ຮອງລົງມາແມ່ນຄ່າຊັກຟິເສດ, ຖັດລົງມາແມ່ນການເກັບພາສີຈາກການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ແລະ ທີ່ບໍ່ໄດ້ເລີຍແມ່ນການຈັດເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້ານ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ເຊິ່ງໃນປີດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເກີດວິກິດການຂາດແຄນນ້ຳມັນ.

ໃນປີ 2023 ເຫັນວ່າໃນປີນີ້ການລະບາດຂອງພະຍາດ Covid 19 ແມ່ນໄດ້ຢຸດຕິລົງ ເຊິ່ງສາມາດເກັບພາສີໄດ້ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສູງເຖິງ 294.31% ໃນນີ້ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ການປັບໄໝຍານພາຫະນະທີ່ນຳເຂົ້າບໍ່ຖືກລະບຽບ, ຮອງລົງມາແມ່ນ ການເກັບຄ່າທຳນຽມການນຳເຂົ້າພາຫະນະ ແລະ ການເກັບພາສີຈາກ ການນຳເຂົ້າເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ ນອກນັ້ນບາງລາຍການແມ່ນບໍ່ສາມາດຈັດເກັບ ໄດ້ເລີຍເຊັ່ນ: ການນຳເຂົ້າເຄື່ອງໄຟຟ້າ.

ໃນປີ 2024 ເຫັນວ່າ: ການຈັດເກັບລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ແມ່ນໄດ້ຈາກຄ່າຊັກຟີເສດ ເຊິ່ງສູງເຖິງ 79,917.74%, ຮອງລົງມາ ແມ່ນໄດ້ຈາກການເກັບຄ່າທຳນຽມການນຳເຂົ້າປະເພດຍານພາຫະນະ ແລະ ໄດ້ຈາກການປັບໄໝປະເພດຍານພາຫະນະທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ຖັດລົງ ມາແມ່ນໄດ້ຈາກການເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້າເຄື່ອງອຸປະໂພກ- ບໍລິໂພກ ແລະ ນຳມັນ ລວມທັງເຄື່ອງກໍ່ສ້າງປະເພດຕ່າງໆ.

4. ວິພາກຜົນ

ຈາກການສຶກສາກ່ຽວກັບການຈັດເກັບພາສີປະຈຳເຂດ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ໄລຍະເວລາ 5 ປີ (2020-2024) ຜົນວ່າ: ການກຳນົດໃນ ການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍການ ກຳນົດການຈັດເກັບລາຍຮັບໃນແຕ່ລະປີນັ້ນແມ່ນໄດ້ອີງຕາມສະພາບ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ລວມທັງຈຸດພິເສດ ຂອງເສດຖະກິດໃນແຂວງນັ້ນໆ ແລະ ອີກປັດໄຈໜຶ່ງແມ່ນສະພາບການ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນພາກພື້ນ ທີ່ເປັນອີກຕົວໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມ ສຳຄັນໃນການກຳນົດແຜນຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບ ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ ບິນໃບ ແລະ ດຸງຄະເວໂລດ (2017) ທີ່ໄດ້ສຶກ ສາກ່ຽວກັບການຈັດເກັບພາສີຂອງເທດສະບານພິສະລຸໂລກ ປະເທດໄທ ເຊິ່ງການກຳນົດການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີກໍໄດ້ມີການກຳນົດ ໂດຍ ການປະເມີນຈາກຫຼາຍປັດໄຈທີ່ເປັນຕົວຕັດສິນໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານໃນການ ກຳນົດຕົວເລກໃນການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງໃນນີ້ປັດໄຈທີ່ ສຳຄັນໃນການນຳມາປະເມີນໄດ້ແກ່: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ເສດຖະກິດໃນແຂວງລວມທັງການປະເມີນຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ທີ່ສຳຄັນອີກປັດໄຈໜຶ່ງແມ່ນການ ກຳນົດນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານທີ່ຖືໄດ້ວ່າເປັນຕົວທີ່ສຳຄັນໃນການ ກຳນົດໃນການຈັດເກັບພາສີ ທີ່ສິ່ງຜິດເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດເກັບພາສີໄດ້ ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້, ການກຳນົດການຈັດເກັບພາສີແມ່ນເປັນຕົວ ເລກທີ່ກຳນົດຂຶ້ນໂດຍອີງຕາມທ່າແຮງໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາ ຂະແໜງເສດຖະກິດຂອງເຂດນັ້ນໆ ເປັນຕົວກຳນົດ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບ ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Hedges & Bromley (2001); Homer & Burrows (2002); James & Nobes (2000); Melville (2004) ທີ່ໄດ້ເວົ້າວ່າການກຳນົດແຜນໃນການຈັດເກັບພາສີແມ່ນຕ້ອງໄດ້ມີການ ປະເມີນຈາກຫຼາຍປັດໄຈເຊັ່ນ: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາຂະແໜ ງການເສດຖະກິດ ລວມທັງສະພາບເສດຖະກິດຂອງພາກພື້ນ ແລະ ຍັງ ສອດຄ່ອງກັບທິດສະດີຂອງ Mumford (1996); Chennells (1997); Sandford (1980) ທີ່ໄດ້ເວົ້າວ່າການກຳນົດແຜນໃນການ ຈັດເກັບພາສີແມ່ນສາມາດຄຳນວນຈາກຫຼາຍປັດໄຈບໍ່ວ່າຈະເປັນການ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາຂະແໜງເສດຖະກິດຂອງເຂດນັ້ນໆ, ແນວ ໂນ້ມໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພາກພື້ນ ລວມທັງການກະຕຸ້ນ ເສດຖະກິດຂອງລັດຖະບານ ເຊິ່ງສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າເປັນຕົວຊີ້ວັດທີ່ ສຳຄັນ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການຈັດເກັບພາສີໄດ້ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້.

ການຈັດເກັບພາສີປະຈຳເຂດແຂວງຫຼວງພະບາງເຫັນວ່າ: ປີ 2020-2024 ແມ່ນມີການກຳນົດການຕົວເລກໃນການຈັດເກັບພາສີທີ່ ມີຕົວເລກແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າໄດ້ປີ 2020 ການກຳນົດແຜນ

ໃນການຈັດເກັບພາສີປະມານ 14 ຕື້ກີບ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 18 ຕື້ກວ່າ ກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບ 125.87% ໃນນີ້ການຈັດເກັບພາສີໄດ້ຫຼາຍແມ່ນມາ ຈາກການຈັດເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້າເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ ແລະ ຮອງລົງມາ ແມ່ນຈາກການຈັດເກັບພາສີຈາກການນຳເຂົ້ານຳມັນເຊື້ອໄຟ, ສຳລັບປີ 2021 ແລະ 2022 ການກຳນົດແຜນໃນການຈັດເກັບພາສີແມ່ນ 10 ຕື້ ກີບເທົ່າກັນ ແຕ່ໃນນີ້ປີ 2021 ແມ່ນບໍ່ສາມາດເກັບພາສີໄດ້ຕາມແຜນ ເພາະເຫັນວ່າເປັນຊ່ວງການລະບາດຂອງພະຍາດ Covid 19 ແຕ່ປີ 2022 ພັດສາມາດເກັບພາສີໄດ້ເກີນແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ທັງນີ້ກໍຍ້ອນ ລັດຖະບານໄດ້ມີມາດຕະການໃນການກະຕຸ້ນບັນດາຂະແໜງເສດຖະກິດ ຕ່າງໆ ໂດຍໄດ້ມີການຜ່ອນຄາຍມາດຕະການໃນການສະກັດກັ້ນ ການລະບາດພະຍາດ Covid 19 ໂດຍສະເພາະບາງຂະແໜງເສດຖະກິດ ສາມາດເປີດບໍລິການໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງມີມາດຕະການໃນການໃນການຄວບ ຄຸມການລະບາດຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວ, ສ່ວນປີ 2023 ແມ່ນສາມາດ ເກັບພາສີໄດ້ເກີນແຜນສູງພິສິມຄວນເພາະໃນປີດັ່ງກ່າວແມ່ນພະຍາດ Covid 19 ໄດ້ຢຸດຕິການລະບາດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານສາມາດເປີດ ປະເທດໄດ້ ໂດຍເຮັດໃຫ້ບັນດາຂະແໜງເສດຖະກິດຕ່າງໆ ສາມາດກັບ ມາເປີດບໍລິການໄດ້ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ອີກປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນລັດຖະບານໄດ້ມີມາດຕະການໃນການກະຕຸ້ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ບັນດາຜູ້ ປະກອບການສາມາດຜື້ນເສດຖະກິດຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ ເຊິ່ງໃນປີນີ້ທີ່ ສາມາດເກັບພາສີໄດ້ໄດ້ແມ່ນມາຈາກການປັບໄໝຍານພາຫະນະທີ່ນຳ ເຂົ້າບໍ່ຖືກກົດໝາຍ ແລະ ຮອງລົງມາແມ່ນການຈັດເກັບພາສີຈາກເຄື່ອງ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ປີ 2024 ກໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ເກີນແຜນເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ທີ່ເກັບໄດ້ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນມາຈາກຄ່າຊັກຟີເສດ ແລະ ການເກັບ ຄ່າທຳນຽມການນຳເຂົ້າປະເພດຍານພາຫະນະ.

5. ສະຫຼຸບ

ການກຳນົດແຜນໃນການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີແມ່ນໄດ້ອີງ ຕາມທ່າແຮງ ແລະ ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດພາຍໃນ ປະເທດ ລວມທັງສະພາບເສດຖະກິດຂອງໂລກ ເຊິ່ງການກຳນົດແຜນ ໃນການຈັດເກັບພາສີໃນແຕ່ລະປີ ລວມທັງແຜນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນການຈັດເກັບພາສີໃນໄລຍະ ປີ 2020-2024 ເຫັນວ່າ: ສາມາດ ປະຕິບັດໄດ້ເກີນແຜນທີ່ວາງໄວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ໃນນີ້ປີ 2023 ເຫັນ ວ່າການຈັດເກັບພາສີແມ່ນໄດ້ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເຊິ່ງໃນນີ້ແມ່ນໄດ້ຈາກການ ເກັບພາສີຈາກ 3 ແຫຼ່ງຫຼັກຄື: 1). ການປັບໄໝຍານພາຫະນະ, 2). ຄ່າ ທຳນຽມພາຫະນະ ແລະ 3). ໄດ້ຈາກການເກັບພາສີເຄື່ອງກໍ່ສ້າງມີພຽງ ປີ 2021 ທີ່ບໍ່ສາມາດຈັດເກັບພາສີໄດ້ຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າ ຂໍປະຕິຍານຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງ ໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນ ປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນ ໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າ ມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ. (2020). *ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍພາສີ ສະບັບເລກທີ 81/ ສມຊ, ລົງວັນທີ 29 ມິຖຸນາ 2020*. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
ບິນໃບ, ຖ. ແລະ ດຸງຄະເວໂລດ, ວ. (2017). *ການເກັບພາສີສະເພາະ ເພື່ອການສຶກສາ: ຫຼັກການ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້. ວາລະສານເສດຖະສາດລາມກຳແຫງ, 1* (ມັງກອນ-ມິຖຸນາ)

ຖານເມທີ, ວ. (2010). ການສຶກສາຄວມຄິດເຫັນຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບ ການຈັດການຄະນະສິ່ງໃນແຂວງໜອງບົວລຳຜູ. ມະຫາວິທະຍາໄທ ຈຸລາລິງກອນ. ປະເທດໄທ.

ລິມກາງ, ອ. (2004). ການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານເພື່ອຜັດທະນາລາຍຮັບຂອງເທດສະບານ ນະຄອນປະຖິມ, ແຂວງນະຄອນປະຖິມ. (ການສຶກສາເອກະລາດ, ປະລິນຍາໂທບໍລິຫານລັດ, ບໍ່ໄດ້ເຜີຍແຜ່). ມະຫາວິທະຍາໄລມະຫາໄຊ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ມະຫາສາລະຄຳ.

Bounpathaph, L., Unthong, K., & Waiapha, Y. (2024). Factors determining the expenditure of Lao touriston Luang Prabang tourism during the epidemic situation of COVID- 19. *Souphanouvong University Journal of Multidisciplinary Research and Development*2024, 8(2), 70- 77. <https://doi.org/10.69692/SUJMRD080270>.

Chennells, L. (1997). The Windfall Tax. *Fiscal Studies*, 18(3): 279-291

Foreman, A. & Mowles, G. (2002). *Zurich Tax Handbook 2002-03*. Harlow: Pearson Education Limited

Hedges, A. & Bromley, C. (2001). *Public attitudes towards Taxation*. London: Fabian Society

Homer, A. & Burrows, R. (2002). *Tolley's Tax Guide 2002-2003*. (21st ed). Surrey: Lexis Nexis Butterworths Tolley.

James, S. & Nobes, C. (2000). *The Economics of Taxation*. (7ed). Essex: Pearson Education

Koontz, H. (2015). *Management Study Guide*. [https:// www. Management study guide](https://www.Managementstudyguide)

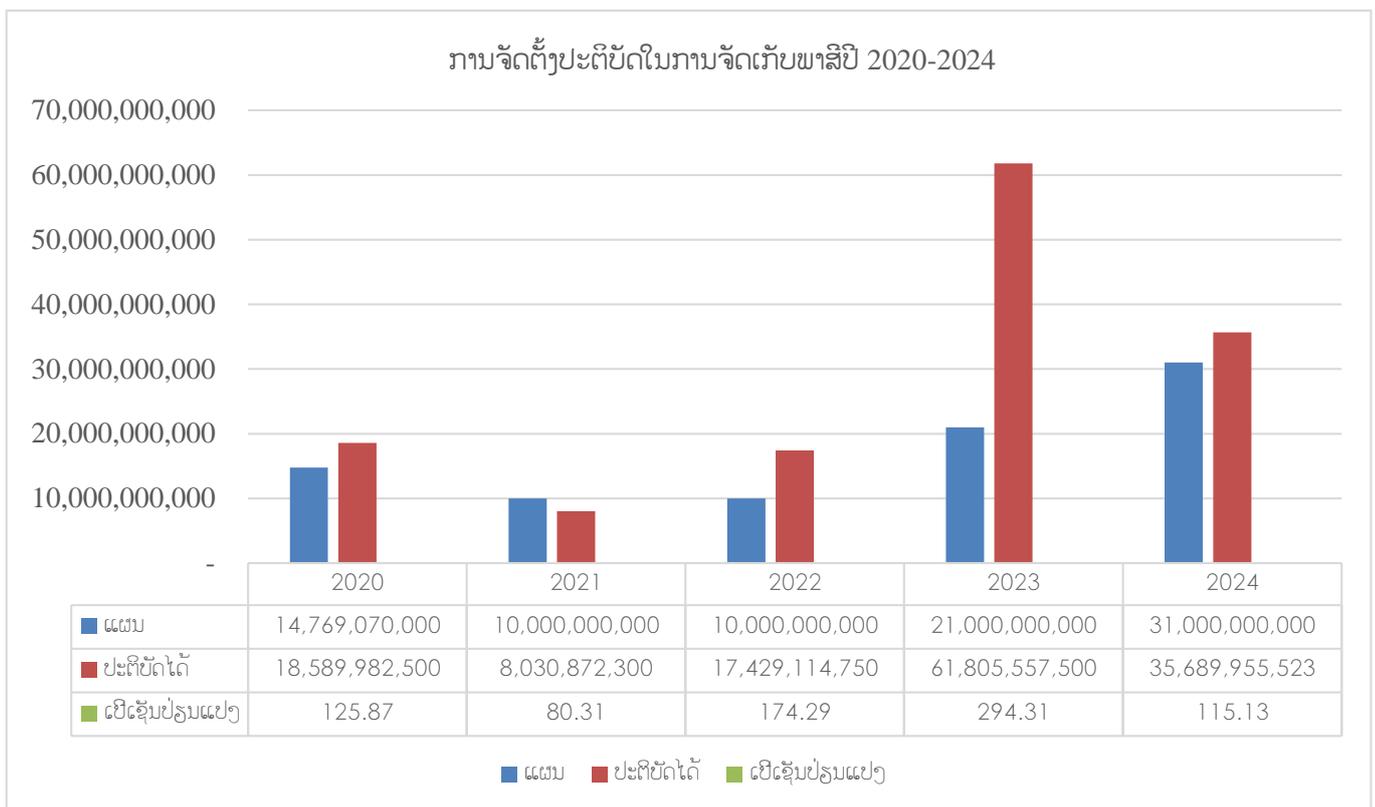
Melville, A. (2004). *Taxation: Finance Act 2003*. (9ed). Essex: Pearson Education Limited.

Mumford, A. (1996). *Self-assessment for Income Tax: The Relevance of Historical and Constitutional Difference*. British Tax Review 1996. London: Sweet & Maxwell.

Sandford, C. (1980). *Tax Compliance Costs, Evasion and Avoidance. Income Redistribution: The Limits to Redistribution*. David Collard, Richard Lecomber and Martin Slater, eds. Bristol: John Wright & Sons.

IBM Corp. (2020). *IBM SPSS Statistics for Windows (Version 27.0)* [Computer software]. IBM

ຮູບທີ 1: ເສັ້ນສະແດງ ການຈັດເກັບພາສີໃນປີ 2020-2024

ຕາຕະລາງ 1. ການຈັດເກັບພາສີທີ່ແຍກຕາມໝວດສິນຄ້າປະເພດຕົ້ນຕໍ ປີ 2020

ລຳດັບ	ໝວດສິນຄ້າຕົ້ນຕໍ	ແຜນການ	ປະຕິບັດໄດ້	ສົມທຽບ %
1	ຄ່າຊັກຟິເສດ	32,600,000	6,252,000	20.01
2	ນ້ຳມັນ	26,600,000	228,603,600	799.31
3	ພາຫະນະ	11,687,594,000	12,736,954,100	108.97
4	ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ	87,400,000	2,736,600,900	3,131.12
5	ເຄື່ອງໄຟຟ້າ	8,200,000	1,034,600	12.16
6	ເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	470,800,000	139,316,300	29.59
7	ຄ່າທຳນຽມພາຫະນະ	205,476,000	153,056,400	74.48
8	ຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກ	49,600,000	11,960,000	24.11
9	ປັບໃໝ	2,128,600,000	2,575,931,600	121.01
10	ປັບໃໝອື່ນໆ	70,200,000	-	-
	ລວມ	14,769,070,000	18,589,982,500	125.87

ຕາຕະລາງ 2. ການຈັດເກັບພາສີທີ່ແຍກຕາມໝວດສິນຄ້າປະເພດຕົ້ນຕໍ ປີ 2021

ລຳດັບ	ໝວດສິນຄ້າຕົ້ນຕໍ	ແຜນການ	ປະຕິບັດໄດ້	ສົມທຽບ %
1	ຄ່າຊັກຟິເສດ	4,509,900		
2	ນ້ຳມັນ	122,971,400		
3	ພາຫະນະ	6,858,170,600	5,902,176,300	86.06
4	ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ	1,472,083,600	1,932,816,600	131.29
5	ເຄື່ອງໄຟຟ້າ	556,600		
6	ເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	74,941,600		
7	ຄ່າທຳນຽມພາຫະນະ	82,332,700	32,533,400	39.51
8	ຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກ	6,433,600		
9	ປັບໃໝ	1,378,000,000	163,346,000	11.85
	ລວມ	10,000,000,000	8,030,872,300	89.23

ຕາຕະລາງ 3. ການຈັດເກັບພາສີທີ່ແຍກຕາມໝວດສິນຄ້າປະເພດຕົ້ນຕໍ ປີ 2022

ລຳດັບ	ໝວດສິນຄ້າຕົ້ນຕໍ	ແຜນການ	ປະຕິບັດໄດ້	ສົມທຽບ %
1	ຄ່າຊັກຟິເສດ	4,509,000	56,373,000	1,250.23
2	ນ້ຳມັນ	122,971,400	-	
3	ພາຫະນະ	6,858,179,600	16,460,318,100	240.01
4	ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ	1,471,083,600	12,601,400	0.856
5	ເຄື່ອງໄຟຟ້າ	556,600	5,331,350	957.84
6	ເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	74,941,600	47,380,800	63.22
7	ຄ່າທຳນຽມພາຫະນະ	82,322,700	5,016,600	6.093
8	ຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກ	6,433,600	182,120,000	2,830.27
9	ປັບໃໝ	1,378,000,000	7,400,000	0.537
10	ເຄື່ອງອາໄຫຼ່	-		
11	ສິນຄ້າອື່ນໆ	-	5,016,600	
	ລວມ	10,000,000,000	17,429,114,750	172.49

ຕາຕະລາງ 4. ການຈັດເກັບພາສີທີ່ແຍກຕາມໝວດສິນຄ້າປະເພດຕົ້ນຕໍ ປີ 2023

ລຳດັບ	ໝວດສິນຄ້າຕົ້ນຕໍ	ແຜນການ	ປະຕິບັດໄດ້	ສົມທຽບ %
1	ຄ່າຊັກຟິເສດ (ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ)	9,470,400	10,800,000	114.03
2	ຄ່າຊັກຟິເສດ (ແຮ່ເຫຼັກ)		941,803,200	
3	ຄ່າຊັກຟິເສດ (ຖ່ານ)	258,240,000	4,682,100	1.81
4	ພາຫະນະ	14,402,158,200	39,358,898,500	101.05
5	ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ	3,091,375,800	790,344,800	273.28
6	ເຄື່ອງໄຟຟ້າ	1,168,800	00	

7	ເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	157,377,400	189,623,400	120.48
8	ຄ່າທຳນຽມພາຫະນະ	172,898,800	854,277,800	494.09
9	ຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກ	13,510,600	11,040,000	81.71
10	ປັບໃໝ	2,893,800,000	19,635,573,700	678.53
11	ເຄື່ອງອາໄຫຼ່		8,514,000	
	ລວມ	21,000,000,000	61,805,557,500	294.31

ຕາຕະລາງ 5. ການຈັດເກັບພາສີທີ່ແຍກຕາມໝວດສິນຄ້າປະເພດຕົ້ນຕໍ ປີ 2024

ລຳດັບ	ໝວດສິນຄ້າຕົ້ນຕໍ	ແຜນການ	ປະຕິບັດໄດ້	ສົມທຽບ %
1	ຄ່າຊັກຟິເສດ	15,472,000	12,364,873,902.70	79,917.74
2	ນ້ຳມັນ	456,240,000	198,753,400	43.56
3	ພາຫະນະ	25,545,541,000	13,780,777,700	53.94
4	ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ	2,090,394,000	808,787,500	38.69
5	ເຄື່ອງໄຟຟ້າ	2,172,000	00	
6	ເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	257,372,000	200,780,700	78.01
7	ຄ່າທຳນຽມພາຫະນະ	362,899,000	1,094,611,320	301.62
8	ຄ່າທຳນຽມຄົນເຂົ້າ-ອອກ	23,510,000	00	%
9	ປັບໃໝ	2,646,400,000	7,209,666,700	272.43
10	ເຄື່ອງອາໄຫຼ່	00	15,064,300	
11	ຄັງແຮ	00	16,640,000	
	ລວມ	31,400,000,000	35,689,955,522.70	113.66%